

Zajednica opština Crne Gore

***IZLAGANJE RAIKA GOLUBOVIĆA
SEKRETARA ZAJEDNICE OPŠTINA CRNE GORE
NA KONFERENCIJI
„Transparentna i efikasna lokalna samouprava“
Podgorica, 29. april 2010.***

TEMA: Iskustva iz oblasti javne etike

Poštovani učesnici današnje Konferencije,

Zadovoljstvo mi je što se danas održava konferencija na veoma značajnu i inspirativnu temu. To je dobra prilika da saopštimo i pokažemo što smo do sada uradili na tom planu, koje smo rezultate postigli, i da se saglasimo o tome koje aktivnosti treba da preduzmemo i koje korake da napravimo da bi naša lokalna samouprava bila transparentna i efikasna.

Siguran sam da su današnji učesnici konferencije ključni subjekti posvećeni tome zadatku i da su u proteklom periodu, pojedinačno i zajedno, uložili značajne napore na planu razvoja lokalne demokratije, koja je jedan od preduslova za jačanje demokratije, uopšte, i za razvoj pravne države.

Lokalna samouprava je prostor u kome se građani i organizacije osjećaju najbliže vlasti, i imaju mogućnost da iskažu svoje mišljenje, da utiču na donošenje odluka, da reaguju na svakodnevne događaje i da budu aktivni sudionici promjena. Transparentna i efikasna lokalna samouprava za svakog građanina je izvor sigurnosti i institucionalni okvir u rješavanju njegovih svakodnevnih potreba i za stvaranje uslova za kvalitetan život i rad u lokalnoj zajednici.

Radi dostizanja takve lokalne samouprave, Zajednica opština Crne Gore je, poslednjih nekoliko godina, uz ekpertsku i finansijsku pomoć međunarodnih organizacija, a prije svega Savjeta Evrope, OEBS-a, VNG-ija, UNDPa, FOSI-ja, Urban instituta, USAIDa, i u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i javne uprave i Upravom za kadrove pokrenula, realizovala, i učestvuje u realizaciji značajnih projekata.

Tako smo u proteklom periodu, uz pomoć Savjeta Evrope i Evropske agencija za reonstruktiju, odnosno Evropske komisije, realizovali tri važna Programa koji su se odnosili na jačanje kapaciteta lokalne samouprave u Crnoj Gori: Izrada Nacionalne trening strategije, Razvoj odgovornog rukovođenja u lokalnoj samoupravi i Program Najbolje prakse. Ovi tri značajna progama imaju za cilj stvaranje efikasne i odgovorne lokalne samouprave. Aktivnosti koje na ovom planu vodimo usmjerene su na jačanje kapaciteta lokalne samouprave koja treba da odgovori sve raznovrsnijim i brojnijim zahtjevima i potrebama građana i pravnih subjekata radi obezbjeđenja većeg kvaliteta života i rada u lokalnoj zajednici.

Iako nijesu stvoreni svi potrebni preduslovi za ustanovljenje sistema obuka utvrđenim Nacionalnom trening strategijom, preduzeli smo niz aktivnosti da u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i javne uprave i Upravom za kadrove, koje su imale za rezultat osnivanja Nacionalnog savjeta za obuku u lokalnoj samoupravi, tijela koje je odgovorno za implementaciju Nacionalne trening strategije. Donijet je Program obuka za lokalnu samoupravu koje pruža Uprava za kadrove, a u prošloj godini realizovano je niz obuka za lokalne službenike i namještenike koje su utvrđene kao prioritetne obuke.

I u ovog godini, posvetili smo punu pažnju razvoju odgovornog rukovođenja u lokalnim zajednicama. Svjesni smo da lideri u našim lokalnim samouprava treba da postanu lideri kao u bilo kojoj organizaciji koja korisnički posluje. Oni moraju da budu osobe koje usmjeravaju i utiču na ponašanje zaposlenih u lokalnim samoupravama. Oni treba da izazivaju procese u lokalnoj samoupravi, da omogućavaju drugima da djeluju, ohrabruju srca i trasiraju put za postizanje vizije o transparentnoj i efikasnoj lokalnoj samoupravi.

Učestvovali smo u izradi dokumenata (Model Programa borbe protiv korupcije na lokalnom nivou i Akcioni plan za njegovo sprovođenje), koji za cilj imaju da doprinesu suzbijanju i sprečavanju neetičkih ponašanja na lokalnom nivou, uz istovremeno podržavanje ciljeva, mjera i aktivnosti koje su utvrđene u državnom Programu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i Akcionom planu za njegovo sprovođenje. Pomagali smo lokalnim zajednicama da donesu sopstvena dokumenta u ovoj oblasti i da isti budu prilagođeni konkretnim prilikama svake lokalne zajednice.

Uključeni smo u praćene realizacije ovih dokumenata sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i javne uprave.

Prepoznavajući značaj uključivanja svih subjekata u lokalnoj zajednici za njihovu punu implementaciju i potrebu da se aktivnosti koje preduzimaju na ovom planu promovišu rada upoznavanja javnosti o ostvarenim rezultatima, Zajednica ostvaruje intezivnu saradnju sa lokalnim samoupravama, kako bi te aktivnosti dobile puni sadržaj i smisao.

U proteklom periodu smo, u saradnji sa CRVNO-m i Upravom za antikorupcijsku inicijativu učestvovali u realizaciji je Projekta pod nazivom „Smanjenje korupcije u lokalnoj samoupravi“, koji je podržan od strane UNDP-a i Američke ambasade, a koji je predstavljao realizaciju aktivnosti iz Modela Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi. Projekat je sadržao niz značajnih tema za građane, NVO i odbornike i unapređenje njihove komunikacije i saradnje u odnosu na problem neetičkih ponašanja u lokalnoj samoupravi. Projekat je realizovan u opštinama: Tivat, Bar, Danilovgrad, Berane i Andrijevića i obuhvatao je: predavanja na temu „Prevenција korupcije“ (za odbornike i NVO); obuku „Efektivna participacija u lokalnoj samoupravi“ (za NVO); obuku „Unapređivanje dijaloga sa građanima“ i organizovanje javnih tribina za građane u ovim opštinama.

Nadalje, radili smo na izradi i donošenju dokumenata Etičkih kodeksa i pratećih akata za njihovu efikasnu implementaciju (Priručnik za primjenu Etičkih kodeksa), Modela odluka o osnivanju etičkih komisija.

Zajednica opština je jedan od partnera Holandskoj asocijaciji opština - VNG na MATRA projektu „Jačanje transparentnosti i odgovornosti na lokalnom nivou“ kojim se implementiraju ovi strateški ciljevi iz Modela Program borbe protiv korupcije i Akcionog plana za njegovu realizaciju. Na ovu temu, pripremljeni su Priručnici i u opštinama su predavanja za izabrane predstavnike, lokalne službenike i namještenike, nevladine organizacije i medije.

Uključen smo se u izradi i donošenju drugih dokumenata koji postavljaju standarde, utvrđuju principe i doprinose stvaranju etičke lokalne samouprave.

Da je to tako, najbolje pokazuje dokument koji je pred vama „Standardi javne etike u lokalnoj samoupravi“, koji treba da pruže podršku lokalnoj samoupravi da postane efikasan i kvalitetan servis građana.

Da bi to mogla da postane, lokalna samouprava mora da osluškuje zahtjeve i da sazna koje su potrebe njenih građana, a građani treba da su dobro informisani. Ona treba građanima da učini dostupnim sve informacije o aktivnostima koje preduzima, planira da preduzme, o tome koja su njihova prava, procedure u kojima ista ostvaruju, koje obaveze imaju prema svojoj lokalnoj samoupravi, kako te obaveze treba da izvršavaju, u kojim rokovima i koliko ih to košta.

Transparentna opština, kakvoj težimo, treba da podijeli sa svojim građanima sve informacije, kako one dobre, tako i loše vijesti jer su i to informacije koje građani treba da znaju.

Sa druge strane, naše lokalne samouprave treba više da konsultuje svoje građane, kako bi donijele kvalitetne odluke, odluke koje se zasnivaju na potrebama i interesima građana. Uspostavljanjem takvog dijaloga, lokalna samouprava kod nas ojačaće veze i odnose sa građanima, dati im mogućnost da bolje razumiju odluke koje donosi, smanjiti mogućnost za konflikte i stvoriti pogodan ambijent u kojem postoji konsensus o ključnim pitanjima od značaja za život i rad građana i za razvoj zajednice.

Jedan od preduslova da bi lokalna samouprava zadobila povjerenje građana jeste da im pruži priliku da i učestvuju u donošenju važnih odluka jer se te odluke upravo njih tiču.

Da bi lokalna samouprava bila djelotvorna, odgovorna i pružala usluge građanima za manje novca, ona mora biti transparentna, mora imati jasne procedure i mora imati komunikaciju sa građanima.

Lokalna samouprava treba da je korisnički orijentisana, što znači da lokalna samouprava svoje građane treba da posmatra kao korisnike usluga, i cijeni da li su zadovoljni uslugama i efikasnošću njihovog pružanja, i da vodi računa o tome koliko te usluge predstavljaju opterećenje za one na koje se odnose.

Kad kažem javna etika u lokalnoj samoupravi, onda pod tim pojmom ja podrazumijevam:način rada organa, stvaranje ukupnog ambijenta za ostvarivanje principa transparentnosti i odgovornosti za donošenje odluka, aktivno učešće građana u proces odlučivanja, primjenu pravila ponašanja koja važe za nosioce javne funkcije na lokalnom nivou i službenike koji vrše javnu službu, kao i postojanje konsensusa između lokalne vlasti i njenih građana o svim pitanjima koja su od značaja za njih i razvoj zajednice.

Smatram da sve ono što smo radili u predhodnom periodu, što je Zajednica preduzimala, učestvovala ili implementirala, bilo je usmjereno na stvaranje lokalne samouprave, koja će biti po mjeri građana, nevladinih organizacija, privatnog sektora i svih subjekata koje djeluju na njenom području.

Znam da ćemo zajedničkim djelovanjem i aktivnostima, i uz pomoć i podršku međunarodnih organizacija, razvijati našu lokalnu samoupravu, kako bi ona mogla da postigne najviše standarde transparentnosti i efikasnosti rada.

Zahvaljujem vam se što ste me pažljivo saslušali!